

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1892.

Andra Kammaren.

N:o 3.

Måndagen den 24 oktober.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Efter förnyad föredragning af Kongl. Maj:ts på kammarens bord hvilande skrifvelse till Riksdagen, i anledning af en vid sistförflutna riksdag beslutad lagförändring, lades den kongl. skrifvelsen till handlingarna.

§ 2.

Föredrogos och hänvisades till särskilda utskottet de i senaste sammanträdet väckta motioner af:

herr *N. Nilsson* i Skärhus, n:o 4;

herrar *J. Sjöberg* och *O. Erickson*, n:o 5;

Desamme m. fl., n:o 6;

herr *A. Bokström*, n:o 7; och

herr *A. Bexell*, n:o 8.

§ 3.

Föredrogs och bifölls Riksdagens kanslideputerades memorial n:o 1, angående antagande af tjenstemän i Riksdagens kansli.

§ 4.

Följande nya motioner afgåfvos, nemligen af:

herr *J. Mankell*, n:o 9, om progressiv arfskatt;

Densamme, n:o 10, om införande af värnskatt för de från krigstjensten befriade;

Densamme, n:o 11, om tilläggsbevillning jemte progressiv tillämpning af bevillningen;

Densamme, n:o 12, om ökning af stämpelskatten;

herr *J. Jonson* i Fröstorps, n:o 13, om tillägg till Kongl. Maj:ts förslag till ändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen;

herr *A. Johansson* i Löfåsen, n:o 14, om utsträckning af den utaf Kongl. Maj:t föreslagna kavallerivakanssättning till hela indelta kavalleriet;

herr *J. E. Wikstén*, n:o 15, om tillägg till Kongl. Maj:ts förslag till förbättrad härordning i afseende å soldatkontrakten vid indelta armén;

herrar *J. Persson* i Arboga och *Erik Ersson* i Arnebo, n:o 16, om tillämpning af den i Kongl. Maj:ts proposition n:o 3 föreslagna grundskatteafskrifning å vissa hemmansränder.

Dessa motioner bordlades till nästa sammanträde.

§ 5.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>A. Göransson</i>	under	9	dagar från och med	den 25	dennes	
” <i>N. A. Molander</i>	”	6	” ” ” ” ”	26	”	”
” <i>O. Melin</i>	”	10	” ” ” ” ”	28	”	”

§ 6.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes klockan 2,21 e. m.

In fidem
Hj. Nehrman.

Fredagen den 28 oktober.

Kl. 2 e. m.

§ 1.

Justerades de i kammarens sammanträden den 18, 19 och 21 dennes förda protokoll.

§ 2.

Efter föredragning af de å kammarens bord hvilande motioner af:
herr *J. Mankell*, n:o 9, 10, 11 och 12,
" *J. Jonson* i Fröstorps, n:o 13,
" *A. Johansson* i Löfåsen, n:o 14,
" *J. E. Wikstén*, n:o 15, och
herrar *J. Persson* i Arboga och *E. Ersson* i Arnebo, n:o 16,
blefvo samma motioner hänvisade till särskilda utskottet.

§ 3.

Afgåfvos nya motioner af:
herr *G. Jansson* i Krakerud, n:o 17, om åtagande af en särskild tilläggsbevillning af fast egendom samt af inkomst utöfver den af Kongl. Maj:t föreslagna förhöjda bevilning af jordbruksfastighet;
herr *Lasse Jönsson*, n:o 18, om ändring i gällande bestämmelser rörande pensionsåldern för kompaniofficerare och deras vederlikar;
herr *O. Jonsson* i Hof m. fl., n:o 19, om ändringar i Kongl. Maj:ts förslag till förbättrad härordning, i syfte af rust- och rotehålllets sättande på vakans m. m.;
herr *G. Eriksson* i Mörviken, n:o 20, om ändrad lydelse af § 2 i lagen angående lindring i rustnings- och roteringsbesvären;
herr *J. Bromée*, n:o 21, om utsträckning af den utaf Kongl. Maj:t föreslagna vakanssättning till de indelta rusthållsrotarne vid kavalleriet i Jemtland;
herr *A. Bokström*, n:o 22, om tillägg till motionen n:o 7;
herr *H. Hedlund*, n:o 23, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utredning och förslag i syfte af indelta stammanskapets ersättande med manskap, antaget för krigsbildning efter 1883 års förslag m. m.;
herrar *O. Anderson* i Hasselbol och *O. Olson* i Stensdalen, n:o 24, om åtagande af 50 procent tilläggsbevillning för år 1893 m. m.; och

Fredagen den 28 Oktober.

herr *J. A. Fjällbäck*, n:o 25, om tillägg till Kongl. Maj:ts förslag till ändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen m. m.

Uppå herr talmannens derom gjorda hemställan beslöt kammaren att genast hänvisa dessa motioner till särskilda utskottet.

§ 4.

Väcktes ytterligare motioner af:

herr *John Olsson* i Stockholm, n:o 26, angående ändrad lydelse af § 52 värnpligtslagen; och

herr *O. Olsson* i Stockholm, n:o 27, om vissa vilkor för antagande af Kongl. Maj:ts förslag till förbättrad härordning.

Dessa motioner begärdes på bordet och bordlades.

§ 5.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr <i>Per Nilsson</i> i Råby	under 3 dagar	fr. o. m. den 2 november,
" <i>G. W. Svensson</i> i Rydaholm	" 8	" " " " " 29 oktober, och
" <i>A. Henricson</i>	" 2	" " " " " 31 "

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 2,35 e. m.

In fidem
Hj. Nehrman.

Lördagen den 29 oktober. Kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Justerades det i kammarens sammanträde den 22 dennes förda protokoll.

§ 2.

Föredrogs herr *John Olssons* i gårdagens sammanträde väckta motion, n:o 26, angående ändrad lydelse af § 52 värnpligtslagen.

*Angående
remiss af
motion.*

Herr talmannen yttrade: Till åtlydnad af grundlagens bud i 49 § 2 mom. regeringsformen och 2 § 2 mom. riksdagsordningen har jag i afseende på denna motion icke att göra någon annan hemställan än den, att kammaren behagade lägga densamma till handlingarna.

Ordet begärdes af

Herr Hedin, som anförde: Sedan en sådan hemställan af herr talmannen blifvit gjord, skall jag icke framställa något motsatt yrkande, åtminstone icke i annat fall än att motionären sjelf gör det. Men jag hoppas att herr talmannen och kammaren icke illa upptaga, om jag uttalar en från herr talmannens afvikande mening.

Hvad är det som motionären har föreslagit? Har han i sin motion i strid mot grundlagens i riksdagsordningen uttalade bud sammanfört flera mål? Det är den ena frågan. Eller har han väckt något förslag angående införande af allmän rösträtt eller om ändring af nu i grundlagen stadgade rösträttsvilkor? Han har absolut icke väckt något sådant förslag. Han känner utan tvifvel grundlagen tillräckligt för att veta, att en motion angående ändring i grundlagen icke kan vid urtima riksdag väckas. Således: frågan om rösträtten i hans motion är icke något "mål" i grundlagens mening, som han här sammanfört med något annat. Han har endast, följande Kongl. Maj:ts exempel, sammanbundit flere frågor med hvarandra, uppställt ett vilkor för tillämpningen af ett Riksdagens beslut, derest detta skulle komma att utfalla i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag. Kongl. Maj:t har sjelf i sina till den urtima Riksdagen afgifna förslag angående upphäfvande af grundskatterna och indelningsverket satt detta i beroende af en förutsättning eller ett vilkor, nemligen bifall till Kongl. Maj:ts förslag angående förbättrad härordning och om ändringar i värnpligtslagen och bevillningsförordningen. Dessa äro i Kongl. Maj:ts framställning lika många förutsättningar för antagande af förslagen till upphäfvande

Angående
remiss af
motion.
(Forts.)

af grundskatter och indelningsverk. Nu är det gifvet, att något sådant alldeles nödvändigt samband mellan, å ena sidan, grundskatter och indelningsverk och, å den andra, härordning och bevillningsförordning absolut icke förefinnes, så att icke de förra kunna upphävas under det att de senare förblifva oförändrade. Men det finnes mellan dem ett annat samband än nödvändigheten, ett *historiskt* samband, ett samband i den allmänna opinionen så till vida, att många, kanske de flesta icke vilja gå in på det ena utan i samband med det andra. Det är med ett ord en opinionssak, en intressesak och må hända en klok sak, men något nödvändigt *samband* mellan, å ena sidan, grundskatter samt rustnings- och roteringsbesvären och, å andra sidan, härordning, värnpligtslag och bevillningsförordning finnes alldeles icke. Det är således endast ett opinionssamband, ett intressesamband mellan dessa frågor. Nåväl! Alldeles *samma* slags samband förefinnes mellan en utsträckning af rösträttsfrågan och frågan om en utsträckning af allmänna värnpligten. Hvarför kan man icke då, såsom motionären gjort, sätta frågan om rösträttens utsträckning i *samma slags* samband med frågan om en utsträckt värnpligt som det, hvilket förefinnes mellan Kongl. Maj:ts nu framlagda propositioner? Jag för min del kan icke se något hinder härför. Motionären har icke — jag upprepar det — väckt något förslag om rubbning af grundlagen, utan endast uppställt ett vilkor för tillämpningen af Riksdagens eventuellt med Kongl. Maj:ts propositioner i försvarsfrågan öfverensstämmande beslut, och dertill har han enligt mitt förmenande full och ostridig rätt.

Att uppställa ett vilkor, som består i en eventualitet, är alldeles icke någonting så oerhördt. Sådant har Riksdagen många gånger förut gjort. Man beslutar om ikraftträdande eller icke ikraftträdande af en lag, som man gör beroende deraf, om den eller den saken kommer att inträffa eller icke, till och med om denna eventualitet icke är beroende af den beslutande själf. Jag tänker att mången här i kammaren varit med om sådant. Jag skall taga ett exempel. Riksdagen har beslutat en lag om ett nytt myntsytstem, och Kongl. Maj:t har godkänt detta beslut. Riksdagen har likaledes beslutat en lag om öfvergång till detta nya myntsytstem, innehållande bestämmelser, hvilka skulle träda i kraft endast under förutsättning af den eventualiteten, att en myntkonvention mellan Sverige och Danmark blefve afslutad, en eventualitet ganska sannolik men alldeles icke säker, i alla händelser en eventualitet, hvilken icke berodde på Riksdagen. Detta Riksdagens beslut fattades således under förutsättning att en annan magt antoge en konvention, hvars bestämmelser Riksdagen på det noggrannaste specificerade. När denna framtidseventualitet inträffade, då skulle Riksdagens beslut träda i kraft.

En dylik framtidseventualitet ligger också till grund för herr Olssons motion. Han föreslår nemligen att, om Riksdagen antager Kongl. Maj:ts förslag om en utsträckt värnpligt, detta beslut skall träda i kraft först då, när den eventualiteten har inträffat, att genom ett i behörig ordning tillkommet beslut rösträtten blifvit utsträckt på sätt i motionen angifves. Det är motionärens fullkomliga rätt enligt grundlagen att framlägga en sådan motion och att få den remitterad.

Om lämpligheten af den väckta motionens innehåll skall jag icke yttra mig. Det är en annan sak; det är en fråga, som nu icke föreforeligger till afgörande. Och om utgången deraf, i händelse motionen blifver remitterad, hyser jag lika litet tvifvel som troligen någon annan här i kammaren. Men nu gäller frågan endast motionärens rätt eller icke att få sin motion remitterad, och jag anser på de grunder jag anfört detta vara hans obestridda rätt.

*Angående
remiss af
motion.
(Forts.)*

Herr Ljungman: I motsats till talaren på stockholmsbänken sluter jag mig till den mening, som af herr talmannen uttalats.

Det synes mig vara alldeles ostridigt, att det *vilkor*, som af motionären blifvit uppställt för antagande af Kongl. Maj:ts proposition angående ändring i värnpligtslagen, icke står i oskiljaktigt samband med de ämnen, som i de kongl. propositionerna behandlas. Helt motsatt är deremot förhållandet i afseende på de vilkor, som Kongl. Maj:t fäst vid sina propositioners antagande. En så framstående grundlagstolkare som friherre Louis de Geer har vid tvenne särskilda tillfällen i Riksdagen yttrat, att samtliga de frågor, som här föreligga till behandling, nemligen frågan om utsträckning af värnpligten, om grundskatternas afskrifvande och om lindring i rustnings- och roteringsbesvären, äro skatteärenden, och samma åsigt har äfven uttalats af 1810 års konstitutionsutskott. Man torde icke heller kunna bestrida, att det förefinnes ett bestämdt samband emellan dessa frågor, en bestämd likformighet i afseende på deras konstitutionella behandling. Den värnpligtslag, vi denna riksdag gå att pröfva, är baserad på 73 § regeringsformen, och den föreskrifver alldeles tydligt samma behandling som för *bevillningsmål*. Detta är också uttaladt af 1810 års konstitutionsutskott.

Jag anser därför att herr Olssons motion icke kan remitteras, enär den reella innebörden af ett antagande af hans förslag ju skulle vara ett uttalande från Riksdagens sida, att den gillade införandet af allmän rösträtt, och således liktydigt med en skrifvelse med anhållan om en *grundlagsändring* och med syfte att utöfva ett det allra starkaste tryck på Kongl. Maj:t för samma "ändrings" ernående, fastän urtima Riksdag icke får befatta sig med "ändring af grundlag". Det synes mig alldeles klart, att det särskilda utskottet icke eger rätt att pröfva, huruvida det af motionären uppställda vilkoret är lämpligt eller icke, då en sådan fråga ju enligt grundlagen skall behandlas af konstitutionsutskottet, och att sålunda motionären i sin "skrift sammanfört mål af olika beskaffenhet".

Herr vice talmannen Danielson: Då jag icke kan lemna utan en gensaga hvad talaren på stockholmsbänken anfört derom, att det skulle vara motionärens *rätt* att få denna motion remitterad, så vill jag först och främst återföra i herrarnes minne bestämmelserna i § 2 mom. 2 riksdagsordningen, der det heter bland annat: "hos urtima Riksdag må endast förekomma ärende, som föranledt riksdagens sammankallande eller af Konungen eljest för densamma framläggas, så ock hvad med dylikt ärende står i oskiljaktigt sammanhang." Nu må

Angående
remiss af
motion.
(Forts.)

man väl kunna framställa den frågan: har Konungen för den nuvarande urtima Riksdagen framlagt något förslag om förändring af nu gällande grundlagsstadgande angående den politiska rösträtten? Nej, det veta alla att Konungen icke gjort. Huru kan då en enskild motionär komma fram med ett förslag sådant som detta? Jag förstår det icke! Ett förslag sådant som hans kan väl icke sägas stå i något *oskiljaktigt* sammanhang — på sätt i nyssnämnda § föreskrifves — med de förslag, som Konungen nu framlagt för Riksdagen. Det är då alldeles uppenbart, att Riksdagen icke eger rätt att till behandling upptaga en sådan motion. Hvad skulle det icke kunna innebära, om motionsrätten finge utsträckas på detta sätt? Jo, då skulle det ju kunna falla en motionär — denne eller någon annan — in att yrka, att ett visst stadgande i en *civillag* icke skulle få tillämpas för än exempelvis — konungamagten vore afskaffad eller förr än den nuvarande generationen vore utdöd, eller med andra ord, att ett lagstadgande icke skulle få tillämpas annat än under vissa mer eller mindre orimliga vilkor. Man skulle ju på detta vis kunna sätta upp de allra besynnerligaste vilkor för en lags antagande och tillämpning. Det förefaller mig därför obegripligt, att någon kan på allvar yrka att den nu föreliggande motionen skall remitteras och behandlas af denna urtima Riksdag.

Det orimliga ligger emellertid icke så mycket deri — såsom herr Hedin tycktes tro — att i motionärens förslag sammanblandats olika ärenden, ty denna åsigt förfaller af sig sjelf inför det faktum, att vi vid denna riksdag hafva blott ett utskott, som bemyndigats att behandla *alla* de kongl. propositioner eller motioner, som nu kunna förekomma, utan det orimliga ligger just deri, att nu förevarande motion icke står i något som helst *oskiljaktigt* sammanhang med de af Kongl. Maj:t nu framlagda ärenden, som föranledt den urtima Riksdagens sammankallande.

Jag vill sålunda hoppas, att nästan hvar och en af denna kammares ledamöter gillar herr talmannens uppfattning, att denna motion icke kan remitteras. Ty skulle det få blifva en vana att vid urtima riksdag kunna få behandlade motioner om sådana saker, som icke stå i något sammanhang med utan tvärtom handla om helt andra saker än de föreliggande — motioner som enligt grundlagen skola behandlas på helt annat sätt — så skulle man på detta sätt kunna betaga grundlagen all kraft. Och skulle man kunna få inrycka dylika till grundlagen hörande stadganden, som det förevarande, i en *civillag*, så kan jag åtminstone icke se, huru Riksdagen framgent skall kunna reda sig mot hvarjehanda anspråk och yrkanden.

Det är på dessa skäl som jag tror herr talmannens uttalande vara fullkomligt befogadt, och jag kan därför för min del icke annat än till alla delar gilla detsamma.

Herr Lilienberg: Oaktadt den vädjan, som herr vice talmannen gjort till kammarens ledamöter, så får jag säga, att äfven jag anser, att remiss af denna motion icke bort vägras. Skälen för denna min mening äro desamma, som af den förste talaren utförligt och i min

tanke fullständigt blifvit anförda, och jag kan därför inskränka mig till att instämma med honom. Jag ber dessutom herrarne besinna, att motionsrätten är en af folkrepresentanternas dyrbaraste rättigheter och denna rättighet bör icke undertryckas annat än i det fall, att den väckta motionen i formelt hänseende strider emot grundlagens bud; och detta är icke enligt mitt förmenande förhållandet i nu föreliggande fall. En motionär kan ju framkomma med orimliga yrkanden, ja till och med sådana orimliga förslag, som herr vice talmannen nyss antydde, men då blir ju följden, att förslaget afslås, sedan det undergått grundlagsenlig behandling af utskott.

Jag har endast velat säga detta.

Herr Hedin: Endast ett par ord!

Representanten från Öland har talat om den af min kamrat väckta motionen, såsom om den innefattade ett *förslag* till grundlagsändring. Men herr Olsson har, såsom jag i mitt förra anförande påpekade, icke väckt något sådant förslag, hvilket just utgör hufvudsaken vid bedömande af nu föreliggande fråga, utan han har väckt ett förslag om *en viss tidpunkt för tillämpning af ett möjligen blifvande Riksdagens beslut*, hvilken han sålunda vill hafva fixerad till en eventual händelse i framtiden. Detta är hvad jag sagt och detta vidhåller jag. Nu skulle, säger herr Danielson, ett bifall till denna motions remitterande kunna föranleda dertill, att man kunde komma fram med sådana besynnerliga och upprörande förslag, som att en civillag icke skulle få träda i kraft förr än konungamagten i Sverige vore afskaffad eller vi allesamma nu lefvande vore döda. Jag vet visserligen icke, hvilkendera af dessa båda eventualiteter han betraktar såsom den mest förskräckande, och det torde jag nu kunna lemna derhän, ty vigten af hans argumentation är utan tvifvel lika under ena som under andra förutsättningen. Men det är i alla fall fullkomligt riktigt, att man kan *väcka ett förslag* om, att det eller det lagförslaget icke skall träda i kraft förr än t. ex. år 1900 eller år 2000 eller år 3000 eller icke förr än både herr Danielson och jag äro döda. Detta har man, enligt min åsigt, full rätt till. Och huru orimligt ett dylikt förslag än kan synas vara, inuebar dock detta, som endast är en sakorimlighet, icke att kammaren därför eger formel rätt att vägra remiss af förslaget. Saken är helt enkelt den, att de former, inom hvilka människan rör sig, såväl här i kammaren som eljest, såväl i det politiska som i det enskilda lifvet, innefatta mycket större och vidsträcktare handlingsfrihet, än klokheten bjuder att begagna.

Sålunda går det mycket väl för sig att väcka en motion, hvari föreslås, att ett lagförslags trädande i kraft göres beroende af en viss eventualitet. Derigenom är ingen annan skada skedd, än att man förlorar den tid, som erfordras för att upptaga saken till pröfning och, om den är tokig, afslå förslaget. Men den omständigheten, att det är materiellt tokigt, får icke inverka på det formella bedömandet af frågans grundlagsenlighet.

Herr John Olsson: Jag skall vördsamt tillåta mig anhålla om proposition på min motions hänvisande till särskilda utskottet.

Angående
remiss af
motion.
(Forts.).

Jag skall naturligtvis icke i ringaste mån tillåta mig att gent emot de auktoriteter, som uttalat sig i denna sak och som förklarar, att det icke går an att remittera motionen, framkomma med en annan mening om hvad grundlagen i detta fall stadgar; men jag anser mig böra fästa uppmärksamheten derpå, att jag endast föreslagit en ändring i Kongl. Maj:ts förslag till lydelse af § 52 i värnpligtslagen, och detta förslag till ändring af nyssnämnda paragrafs bestämmelser innefattar, såsom hvar och en, som läst min motion, finner, icke någon grundlagsändring, utan afser helt enkelt, att en annan tidpunkt än Kongl. Maj:t föreslagit skall bestämmas för 27 §:s trädande i tillämpning.

Då det således endast är fråga om en ändring i tidsbestämmelserna för lagens trädande i kraft, kan jag icke finna annat, än att detta förslag måste anses stå i oskiljaktigt samband med hvad Kongl. Maj:t föreslagit. Kongl. Maj:t föreslår en viss tidpunkt, då dessa bestämmelser skola träda i kraft. Jag har tillåtit mig föreslå en annan tidpunkt, visserligen eventuellt, men dock innefattande förslag om en viss tid, då 27 § skulle komma att tillämpas.

Det har sagts om en talare, att den reella innebörden af ett bifall till detta förslag skulle vara ett godkännande af den allmänna rösträtten. Jag kan icke inse, att så skulle vara förhållandet. Här är endast fråga om min motions hänvisande till ett utskott, som ju har att yttra sig om huruvida motionen bör bifallas eller icke. Först deretter blir det således fråga om den reella innebörden af motionen. Genom remitterandet af densamma är intet som helst uttalande gjordt om det förslag jag tillåtit mig framställa.

På dessa grunder får jag anhålla att min motion måtte remitteras till särskilda utskottet.

Herr Boëthius: Här har påpekats, att denna motion är olaglig af det skäl, att den icke står i oskiljaktigt sammanhang med någon af de utaf Kongl. Maj:t framlagda propositionerna. För min del är äfven jag af samma åsigt. Men jag vill dessutom fästa uppmärksamheten på en annan synpunkt, nemligen på ett stadgande i 64 § riksdagsordningen, hvilket jag skall be att få uppläsa. I denna § heter det: "Förslag till stiftande, ändring, förklaring eller upphäfvande af grundlag, hvarom fråga *endast vid lagtima riksdag* må väckas, kan" etc. Här står alltså, att fråga om ändring i grundlagen endast får väckas vid lagtima riksdag, och således icke vid urtima. Jag hemställer till hvar och en, som verkligen vill se innebörden af våra grundlagar: väckes icke genom det förslag, motionären framställt, fråga om ändring i grundlagen? Kongl. Maj:t har framlagt ett förslag om förbättrad härordning; Kongl. Maj:t önskar att det skall gå igenom. Antag då, att Riksdagen beslutar bifalla förslaget på det af motionären angifna villkoret. Har Riksdagen då icke väckt fråga om ändring i grundlagen? Huru orimligt detta i själfva verket är, synes ock af hvad som herr Ljungman nyss antydt beträffande hvilket utskott skulle behandla motionen. Det skulle väl vara meningen, att särskilda utskottet skulle göra det, men då skulle särskilda utskottet behandla en fråga om en

grundlagsändring, en fråga, som ju tillhör konstitutionsutskottets behandling.

Jag har intet vidare att tillägga.

Efter det öfverläggningen härpå förklarats avslutad, yttrade herr talmannen: Jag har redan med åberopande af grundlagsstadgandet i 49 § 2 mom. regeringsformen samt 2 § 2 mom. riksdagsordningen förklarad mig förhindrad att framställa proposition på yrkandet om remiss af förevarande motion. Jag har därför — jag upprepar det — blott *en* hemställan att göra: behagar kammaren lägga den väckta motionen till handlingarna?

Med bifall till denna hemställan beslöt kammaren att lägga ifrågevarande motion till handlingarna.

§ 3.

Härefter föredrogs och hänvisades till särskilda utskottet herr *O. Olssons* i Stockholm å kammarens bord hvilande motion, n:o 27.

§ 4.

Justerades protokollsutdrag; hvarefter kammarens ledamöter åtskildes kl. 3.5 e. m.

In fidem
Hj. Nehrman.
